

מסורת הש"ס

(א) (ג'ל והתקן) (ב) משמרת
 (ג) (ג'ל דמרי) (ד) (ג'ל דמרי)
 (ה) (ג'ל דמרי) (ו) (ג'ל דמרי)
 (ז) (ג'ל דמרי) (ח) (ג'ל דמרי)
 (ט) (ג'ל דמרי) (י) (ג'ל דמרי)

הגהות הב"ח

(א) ג'ל דמרי (ב) ג'ל דמרי
 (ג) ג'ל דמרי (ד) ג'ל דמרי
 (ה) ג'ל דמרי (ו) ג'ל דמרי
 (ז) ג'ל דמרי (ח) ג'ל דמרי
 (ט) ג'ל דמרי (י) ג'ל דמרי

מוסף רש"י

מן משמרת (א) משמרת
 (ב) משמרת (ג) משמרת
 (ד) משמרת (ה) משמרת
 (ו) משמרת (ז) משמרת
 (ח) משמרת (ט) משמרת
 (י) משמרת (יא) משמרת

רבי ישמעאל פרק רביעי עבודה זרה

נו.

עין משפט
נר מצוה

בב א מ"י פ"ב מהל'
 תרומות הלכה י'
 בב ב מ"י פ"ב מהל'
 תרומות הלכה י'
 ט (ו) (ו) (ו) (ו) (ו) (ו)
 פ"ב מהל' (ו) (ו) (ו) (ו) (ו) (ו)
 פ"ב מהל' (ו) (ו) (ו) (ו) (ו) (ו)
 פ"ב מהל' (ו) (ו) (ו) (ו) (ו) (ו)
 פ"ב מהל' (ו) (ו) (ו) (ו) (ו) (ו)

רבינו חננאל

ואין בוצרין עם ישראל
 שעושה טורחין בטומאה.
 וכל שכן שאין דורכין.
 אבל בוצרין עם העובד
 כוכבים בנז' שמותר
 לגרום טומאה לחולין
 שבארין ישראל: פ"ב מהל'
 אין עושין יין נסך
 עד שירד לבדו. יור
 לבדו מה שבבדור אסור
 והשאר מותר. ואינו והתנאי
 משקיפה נעשה יין נסך.
 ופרקיין מחזיקין רבנן היא
 ברייתא: ר' עקיבא דחנינא
 יין משייר דבדור רבי
 עקיבא אומר משקיפה.
 פ"ב מהל' הסרת הקצף
 מעל היין. בדכתיב כקצף
 על פני המים: ואינו חתוי שיה
 אחת מן הכתוב: ואבדאית ליה
 קיפוי דתנן קיפוי דבדור
 הוא או קיפוי דחנינא
 ופשיטא חא שמע דתנן
 במעשרות פרק ראשון
 היין משקיפה פ"ב מהל'
 ליתול פטנו עד שיתעשר
 שבבדור נגמרה מלאכתו
 למעשה. ואע"פ שקיפה
 קולט מן הגת העליונה
 וכן הצינור ושוחה. ש"מ
 קיפוי דבדור ש"מ. ומחזני
 רב וזכור רבי עקיבא
 אומר ברייתא דחנינא
 לה הכי ר' עקיבא אומר
 משקיפה וישלה בחביות
 כי היכי דלא תקשי
 דרבי עקיבא א"ר עקיבא
 אומר ברייתא דחנינא
 חזרתי דין נסך חני

ואין בוצרין עם ישראל וכ"ש שאין דורכין. פ"ב מהל' נסך חנינא (א) דלכא סיוע לטומאה דלורייתא והא דלורייתא נסך חנינא (ב) הכא טפי נזכר שנה ראשונה היינו משום דלא לא חזא הכא כ"ש ה"ל טעמא דאין בוצרין אינו משום סיוע אלא משום גרם טומאה וקמ"ל השתא דטעמא משום סיוע כמו נסך דריכה:

שמות ר' חנינא טומאה חזרתי
 שבבא. פ"ב מהל' נסך חנינא

הכי אין בוצרין עם ישראל דה"מ שמותר לגרום טומאה בשל עובד כוכבים אצל כול ישראל טבולים הם לתרומה ואסור לגרום טומאה לתרומה דכתיב ואני הנה נחמתי לך את משמרת תרומותי בשמי תרומות הכתוב מדבר וקשיא מההיא דמיימי צפ"ק דנדה (דף ו' וס' ד"ה טול) תנן התם טול לה ספק טומאה עד שלא גלגלה תעשה בטומאה משגלגלה תעשה בטומאה כו' וקסבר חולין הטבולים לחלה כחלה דמו אלא (ו) אמרין דקודם לגלגול שלא חלה עליה עדיין חיוץ חלה אמרין דתעשה בטומאה והכל נמי אינו ראוי לתרומה עד שיעשו יין ולמה לא יעשו בטומאה כיון שמותר לגרום טומאה ויש שדוחין לומר דשאי חתם

ואין בוצרין עם ישראל שעושה פירותיו בטומאה וכ"ש שאין דורכין אבל בוצרין עם העובד כוכבים בנז' שמותר לגרום טומאה לחולין שבבא: ואינו עושה יין נסך עד שירד לבדו: והתנאי (א) משקיפה אומר רבא לא קשיא הא ר"ע הא רבנן (ב) דתנן יין משייר לבדו ר"ע אומר משקיפה איבעיא להו קיפוי דבדור או קיפוי דחביות ח"ש (ב) דתנא יין משקיפה (א) אע"פ שקפה קולט מן הגת העליונה ומן הצינור ושוחה ש"מ קיפוי דבדור קאמרינן ש"מ והתני רב זכור בדבי רבי אושעיא יין משייר לבדו ויקפה ר"ע אומר יבשישלה בחביות תרצה נמי לר' אומר משישלה חביות ואלא מתניתין דתני אינו עושה יין נסך עד שירד לבדו לר' אומר תנאי היא לא שאני יין נסך דאחזכירו ביה רבנן ולר' א

ואין בוצרין עם ישראל כו'. משום דגרום טומאה הוא. ואף ע"ג דסבירא לן השתא מותר לגרום טומאה לחולין דקדמתי סיפא ה"מ דעובד כוכבים אצל ישראל טבולים הם לתרומה ואסור לגרום טומאה לתרומה דכתיב ואני הנה נחמתי לך את משמרת תרומותי בשמי תרומות הכתוב מדבר וכ"ש

שאלו דורכין שדריכתן מטמאתן ומסייעי ידי עובדי עזרים: יין משקיפה. הו' גמר מלאכה לענין מעשר ליתא כו' שמיט ערלי. משקיפה לשון קץ כמו קפא תהומא דמסקת סוכה (דף ג') שאלו החלוצים על היין כשהוא נח כבור: ואע"פ שקפה. מה שזכור קולט מן הגת העליונה ושוחה שאותו שלא ירד לבדו לא נגמר מלאכתו: מן הצינור. מקום דרך מרזב המקלה היין לבדו: ש"מ קיפוי דבדור קאמר. מדקמתי ואע"פ שקפה קולט מן הגת דלי בחביות מה ענין אצל גת: כדבי ר' אושעיא. נחמתי דבי ר' אושעיא: משקיפה בחביות. לשון השולל דגיס מן היס (חולין דף סג.). משקיפה היין מן הכור להגות בחביות וכן מפרש בב"מ נהשכר את הפועלים (דף צג.). ולעיל קמתי לר' נסך משייר לבדו ולר"ע משקיפה: אלא מפנין דקמתי עד שירד לבדו. הא ירד

לכור אע"פ שלא קיפה הו' יין. ימא. כי היכי דתני לענין נסך ה"נ ס"ל לענין מעשר ופליג אדרבנן ועקבא: סלסא סלסא. הא. מנא דידן סבר משייר לבדו ולרבנן משקיפה כבור ולר"ע משישלה: שאני יין נסך כו'. אבל נמער א"י כרנן א"י כרנ"ע: ולר' א

בטומאה משגמרה מלאכתו יעשו בטמאה ותרומתן תלויה בחיה ספק אמרו בדבר הספק לתרומה אלא אפילו בפירות נמי אמרין הכי אכן יש לתר' דשאי חתם שבבדור טול להם ספק טומאה וא"ל עוד להיות טהור לגמרי אבל כאן יש לו לומר שלא לטמאה לכתחלה מיהו קשיא מההוא דפרק הניזקין (נתיב דף סג.) וס' ד"ה רישא) דקאמר רישא בטומאת חולין פירוש שמותר לסייע קודם שחטיל למים לפי שאין שם אלא טומאת חולין ואף על פי שיהא להפריש לנסך חלה בטומאה וי"מ מהאי דבבא (אור"ח דנתיבין ליה אלא חשדא נעלמה שחשדא לעשות פירותיה בטומאה אבל כאן דודאי עושה פירותיה בטומאה אסור לסייע לו אפי' מתחלה וקשה לפי זה דמנמי' קמתי לא לשון ולא עורכין משמע הא ברירה וטמיה שרי וצ"פ הניזקין (ס' דף סג.) תנן בוררת וטומאת גבי אשת עם הארץ ופרי' הם דוקא דאין כאן אלא חשד בעלמא שחשדא לעשות בטומאה אבל אם עושה בודאי בטומאה לא שרינן והא הכא דעושה בודאי בטומאה ומשמע דברירה וטמיה שרי ואומר ר"ת דהכא מיירי בפירות שלא הוכשרו ולכן שרינן בה ברירה וטמיה אף בעושה בודאי בטומאה וההיא דנתיבין מיירי בפירות שהוכשרו כבר ודאי אם עושה בודאי בטומאה אסור אף לבורר ולטומא מיהו בירושלמי מני עלה דמנמי' לא בוררין ולא טומאין עמו ופריך מההיא דנתיבין דקמתי בוררת וטומאת ומנמי' כאן בלתינן כאן בשאינו לותם פ"י הכא מיירי שהוכשרו וההיא דנתיבין בלא הוכשרו ואינו יורד לחלק כלל בין חשוד לעושה בודאי ולדברי ר"ת נזכר לומר לא לשון ולא טומאין דכדרי בירושלמי ומיירי בין הכא בין הכא הוכשרו וטעמא דהכא משום דעושה בודאי בטומאה הוא ולכן לא בוררין ורבי יהודה מלא פ"י אחד צ"פ רבינו שלמה כתב ידו אצל כל נזכרים עם ישראל כו' ואע"ג דסבירא לן השתא דמותר לגרום טומאה לחולין דקדמתי סיפא ה"מ דעובד כוכבים או ישראל חזר שלא יאכלם רק בימי טומאתו אצל ישראל רשע עובד עזרים הוא שסופו לשחיתו טמא ודריכתה לכן עומדת הלכה אסור לסייע ע"כ לשון: ר' עקיבא אומר משקיפה. תימה כיון דר"ע מילק הוא עד שיקפה מיבעי ליה דלאמרין בפרק השוכר את הפועלים (ב"מ דף פח.) וס' ד"ה עד) גבי קישואין ודילועין מלי לאו משיפסקו בשדה לא משיפסקו בבית אי הכי עד שישפסקו מיבעי ליה וי"ל דאמרין פ' הפועלים (א) דלכא דלכא למיטעי ולמימר פסק בשדה אבל הכא ליה למיטעי מידי דודאי אין שום קיפוי קודם וירידתו לבדו:

ואע"פ שקפה קולט מן הגת העליונה. פ"י אבל מן המחטוה כלומר מן הכור אסור לשמות אף ערלי שהרי הוקבע למעשר תימה הא"י גת היכא קאי אי בשדה הוא כדרך כל גמות שלהם שהיו בשדה כדמוכח בפרק המוכר את הבית (ב"ב דף עא.) דתנן מוכר את השדה לא מוכר את הגת וגבי בית לא תני ליה וא"ל דבגת שבשדה מיירי לישתרי אפילו מן המחטוה שהרי לא ראה פני הבית ואמרין (ב"מ דף פח.) אין הטבל מחייב (ו) עד שיראה פני הבית וכו' דמייירי הכא בגת העומד בבית והכניס שם הענבים א"ל אף יוקבע שוב למעשר כדאמר גבי תבואה שהכניסה במוך שלה וי"ל דלעולם אימא לך דמייירי בגת שבשדה וי"ל קולט מן הגת ויכניסו לבית וישמה שכל זמן שלא ירד לבדו לא נגמרה מלאכתו ואין ראיית פני הבית מחייב נמער אלא בדבר שנגמרה מלאכתו אצל ודאי לא יקח מן הכור ויכניסו לבית וישמה ואיבעית אימא לעולם מיירי בגת שבבית ולא דמי לתבואה שאין דרכה להכניסה לבית במוך הלכך כי הכניסה במוך חו לא מיקבע למעשר אלא יין שדרכו להכניסו בענבים וס' נעשה גרנו ודאי בעשיית גורן שלו נקבע ור' איהו מקישואין ודילועין דאמרין פ' הפועלים (א) דלכא דלכא למיטעי ולמימר פסק בשדה אבל הכא ליה למיטעי מידי דודאי אין שום קיפוי קודם וירידתו לבדו: תרצה נמי לר' א"ר קשיא דתנינן דאע"פ שקפה דדייקין מיהו ש"מ קיפוי דבור אחי' כרנן: ל"מא תליתא תנאי גינה. תימה אמאי לא קא משני מתניתין עד שירד לבדו ויקפה דמותרת למנמי' קמייתא וי"ל דא"כ אדמפלגי בסיפא בין ירד לשאר שבת לפלוג בירד נמי בין קיפוי לשאינו קיפוי אלא לאו ש"מ דקסבר מנמי' דמה שזכור אף קודם קיפוי אסור וא"ל (ב) דכתיב דמער (פ"א מ"י) נמי דתני כו' ואע"פ שקפה קולט מן הגת כו' אדמפלגי בין מה שזכור למה שזכור לפלוג וליחתי במה שזכור בין קיפוי לשאינו קיפוי וי"ל דאין ה"נ דהא חזא ליה רישא יין משקיפה אלא אינו נעשה יין עד שיקפה אלא בסיפא רבואה נקט דסד"א כיון שאותו שזכור קיפוי ויש אסור גמור לפניו לומר על מה שבת דהכא נמי משמעין רבואה דע"ג גמור אסור אסור גמור מ"מ השאר מותר ולא גזרין מן הכור הסמוך לו אלא במנמי' דתני ברישא אינו נעשה יין נסך עד שירד לבדו ולא הוכיר קיפוי כלל אם איתא דהוא מפליג בין קיפוי ולא קיפוי הו' ליה למתנייה ואין לומר דהכא נמי משמעין רבואה דע"ג גמור אסור אסור גמור מ"מ השאר מותר ולא גזרין מן הכור דהא דאין אין לעשות אם נמיר כשגגה עובד כוכבים במה שבת להסיר גם מגעו כבור שהרי הגרונתי מפקי' ציניהם והכל יודעים שהגרונתי עושהו יין ואדרבה הו' ליה למנקט רבואה לפלוגי בין קיפוי לשאינו קיפוי: רנא

